

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต (Internet) และอิเล็กทรอนิกส์เมลล์ (Electronic mail) เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ และได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและการติดต่อสื่อสารแล้วยังเป็นสื่อกลางหรือช่องทางให้ผู้ที่ต้องการซื้อขายสินค้าหรือบริการได้ติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือการตกลงซื้อขายกันในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายที่เรียกกันว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic Commerce (E – Commerce) [1]

ประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป กำลังให้ความสำคัญกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 1991 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพียง 5 ล้านคน ภายในปี ค.ศ. 2000 คาดว่าจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นเป็น 300 ล้านคน และมูลค่าการซื้อขายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังกล่าวในปี ค.ศ. 2002 จะมีมูลค่าถึง 1.2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ [2]

สำหรับประเทศไทยมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปี พ.ศ. 2546 นี้ คาดการณ์ว่าจะมีมูลค่าประมาณ 50,920 ล้านบาท โดยที่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการทำธุรกิจในปัจจุบัน และพบว่าจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างบริษัทของไทยที่มีเว็บไซต์ ได้มีการนำระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเว็บไซต์ร้อยละ 11 ซึ่งกลุ่มธุรกิจที่มีการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุดได้แก่ ธุรกิจท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาคือธุรกิจคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตร้อยละ 15 และธุรกิจเครื่องนุ่งห่ม ร้อยละ 8 [9]

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการผลิตและการส่งออก โดยจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อเป็นยุทธฐานการผลิต (Strategic Production Base) ที่พร้อมด้วยปัจจัยการผลิตซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้มี

การนำเอาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องมือการค้าแนวใหม่เพื่อประโยชน์ทางการค้าด้วย [7,8]

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน) ซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญของภาคเหนือ ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมประเภทผลิต/ประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ แปรรูปพืชผลทางเกษตร อาหารสัตว์ เครื่องหนัง ผ้า ไม้แปรรูปและถ่านหิน อัญมณีและเครื่องประดับเทียม และอุตสาหกรรมบริการ โดยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ในปี 2540 ประมาณ 18,905 ล้านบาท [7] การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกิจกรรมทางธุรกิจของบริษัท และความสามารถในเชิงการแข่งขัน (Competitiveness) ดังนั้น หากทราบข้อมูลพื้นฐาน ทักษะคนดี ปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน) หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน)
2. เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ(จังหวัดลำพูน) ต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อสำรวจปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ(จังหวัดลำพูน) ต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบข้อมูลสถานภาพของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน)
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน) ต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
3. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรค ความต้องการ และแนวโน้มของบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน) ต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
4. เพื่อให้เป็นข้อมูลในการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ให้กับนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน) หรือให้กับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.4 นิยามศัพท์ในการศึกษา

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นความรู้สึกร และพฤติกรรมของผู้ประกอบการ ต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ [10]

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้บริหารที่เป็นเจ้าของกิจการ ผู้บริหารงานในระดับต่างๆ ของบริษัท หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแทนจากบริษัท

การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึงการขาย หรือการซื้อสินค้าและบริการ จากบุคคล ภาคธุรกิจ ภาครัฐ องค์กรต่างๆ ผ่านทางเทคโนโลยีและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น เครือข่าย Internet, Intranet, Extranet, EDI, BFT, E-mail เป็นต้น โดยที่สินค้าและบริการนั้นถูกส่งผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แต่การชำระเงินหรือการขนส่งสินค้าและบริการนั้น อาจจะดำเนินการผ่านเครือข่าย เหล่านั้นหรือไม่ก็ได้ [14]

Internet หมายถึง การใช้โปรโตคอล TCP/IP ในการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ [3]

Intranet หมายถึง การใช้โปรโตคอล TCP/IP ในการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อแบ่งปันข้อมูล หรือส่งผ่านข้อมูลต่างๆ ภายในบริษัท [3]

Extranet หมายถึง การเชื่อมต่อ Intranet ของสองบริษัทเข้าด้วยกัน โดยใช้โปรโตคอล TCP/IP [3]

EDI (Electronic Data Interchange) หมายถึง การส่งผ่านเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือรายการระหว่างธุรกิจ (เช่น ใบสั่งซื้อ ใบเสนอราคา ใบรับสินค้า หรือใบเสร็จรับเงิน) โดยโปรแกรมประยุกต์ของบริษัททั้งสองฝ่าย จะติดต่อสื่อสารส่งข้อมูลระหว่างกัน โดยมีแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมาตรฐาน ระบบ EDI มีการใช้กันมากระหว่างผู้ผลิตกับผู้ขายส่ง [3]

EFT (Electronic Funds Transfer) หมายถึง ระบบที่ใช้ในการส่งผ่านโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธนาคาร หรือสถาบันการเงิน ระบบนี้สามารถโอนเงินจากบัญชีหนึ่งเข้าไปฝากอีกบัญชีหนึ่งทันที [3]

PSTN (Public Switched Telephone Network) หมายถึง เครือข่ายระบบโทรศัพท์พื้นฐาน [3]

ISDN (Integrated Service Digital Network) หมายถึง บริการเครือข่ายสื่อสารที่ให้บริการกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก ซึ่งมีการพัฒนามาจากระบบโทรศัพท์ โดย ISDN จะสามารถส่งผ่านข้อมูลได้มากกว่า หรือมีความเร็วในการรับส่ง (Bandwidth) สูงกว่าสายโทรศัพท์แบบธรรมดาทั่วไปที่มีความเร็วจำกัด และต้องมีการเปลี่ยนข้อมูลจาก analog ให้เป็นข้อมูล digital ในการส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ก่อน [3]

ADSL (Asymmetrical Digital Subscriber Line) หมายถึง โปรโตคอลที่ใช้ในการส่งผ่านข้อมูลที่มีความเร็วสูง (6-9 Mbps) โดยผ่านสายโทรศัพท์ที่เป็นสายทองแดง [3]

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University